

ΣΥΝεργασία

ΕΡΓΑΤΙΚΗ & ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Εργάνη II:

- **Ε.Π.Α.**
  - Νομοθετικό πλαίσιο
  - Διαδικασία Δήλωσης στο ΕΡΓΑΝΗ II
  - Διαδικασία μετάκλησης πολιτών τρίτων χωρών
  - Κυρώσεις
- **Πρόσληψη & Αποδοχή των Ουσιωδών Όρων Εργασίας από τον εργαζόμενο**

Αναβάθμιση της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) Κοινών Επιχειρήσεων

Συνταξιοδότηση

Ποιοι ωφελούνται και ποιοι θίγονται

Για την συνεχή καθημερινή σας ενημέρωση σε θέματα Εργασιακά, Ασφαλιστικά & Φορολογικά επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας

www.pim.gr

Ποιοι είναι οι μεγάλοι κερδισμένοι & χαμένοι στο συνταξιοδοτικό

Γράφει ο **Γεώργιος Ι. Κουτσούκος**

Δικηγόρος - Εργατολόγος - LL.M,
Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου Νομικής Σχολής Παν. Αθηνών,
Πιστοποιημένος επαγγελματίας e-ΕΦΚΑ

Οι μεταβολές στο ασφαλιστικό σύστημα, οι οποίες εκκίνησαν με το Ν. 4387/2016 και μετεξελίχθηκαν με τους εφαρμοστικούς (των διατάξεων του Νόμου Κατρούγκαλου) νόμους, διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο με σαφείς «κερδισμένους» και «χαμένους», όσον αφορά στην προοπτική συνταξιοδότησής τους.

Οι Κερδισμένοι

• Ελεύθεροι επαγγελματίες / αυτοαπασχολούμενοι, υπαγόμενοι σταθερά σε ανώτερες κατηγορίες:

Ως προς το ποσό σύνταξης κερδισμένοι είναι όσοι καταβάλλουν τις υψηλότερες εισφορές (ιδίως 4η, 5η και 6η κατηγορία), καθώς τα συνταξιοδοτικά ποσά ξεπερνούν εν τέλει τα 1.000 ευρώ ακόμη και με 30 χρόνια ασφάλισης! Παραδείγματος χάριν, με 30 διανυθέντα χρόνια ασφάλισης, η σύνταξη της 6ης κατηγορίας εκδίδεται περίπου στα 1.028,00 ευρώ (έναντι

691,00 ευρώ για την 1η κατηγορία). Η επιλογή ανώτερης κατηγορίας για μικρό χρονικό διάστημα δεν οδηγεί σε αισθητή διαφορά στη σύνταξη. Για παράδειγμα, αν ενταχθεί ο ελεύθερος επαγγελματίας στην 5η ασφαλιστική κατηγορία για δύο έτη, δεν θα κερδίσει πάνω από 20 ευρώ στη σύνταξη.

• Ασφαλισμένοι, με χρόνο ασφάλισης άνω των 30 ετών (ιδίως με συμπλήρωση 36-40 ετών) και ικανοποιητικό Μ.Ο. συντάξιμων αποδοχών (2002-έτος εξόδου):

Από τα 35 μέχρι τα 40 έτη ασφάλισης, η ανταποδοτική σύνταξη αυξάνεται κατά 2,55% για κάθε χρόνο, πάνω από τα 40 μόλις κατά 0,5% το έτος. Οι ασφαλισμένοι με περισσότερα από 30 έτη ασφάλισης θα έχουν ιδίως μια αύξηση στην αναπλήρωση που θα ξεπερνά το 7% στη κλάση 39,01 - 40 έτη. Έτσι, για παράδειγμα, ασφαλισμένος με 40 έτη ασφάλισης και μέσο εισόδημα βάσει διαχρονικών εισφορών 1.000€ κατοχύρωνε, με το προηγούμενο σύστημα υπολογισμού, 436,39€ από την εθνική σύνταξη και 42,80% επί 1.000€ = 428€ από την ανταποδοτι-

κή σύνταξη, σύνολο 864,39€. Με το νέο σύστημα, το ποσό θα ορίζεται σε 446,87€ για την εθνική σύνταξη και 50,01% επί 1.000€ = 500€ από την ανταποδοτική, σύνολο 946,87€. Είναι χαρακτηριστικό ότι, εάν κάποιος, έχοντας θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης με 35ετία, δεν αναγνωρίσει πλασματικά έτη μέχρι τα 40 χρόνια ασφάλισης, θα χάσει σχεδόν 13% από την ανταποδοτική σύνταξη! Ήτοι μείον 260 ευρώ στη σύνταξη για συντάξιμο μισθό πάνω από 2.000 ευρώ.

• Ασφαλισμένοι που επωφελούνται της εξαγοράς πλασματικών ετών:

Η εξαγορά πλασματικών ετών είναι μια στρατηγική «επένδυση» που αποδίδει περισσότερο όταν χρησιμοποιείται για να ξεκλειδώσει άμεσα το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή για να αυξήσει σημαντικά το ποσό της σύνταξης σε περιπτώσεις μακροχρόνιας ασφάλισης. Όταν τα πλασματικά έτη (π.χ. στρατός, σπουδές, παιδιά) επιτρέπουν στον ασφαλισμένο να συμπληρώσει την απαιτούμενη 35ετία ή 40ετία, οδηγώντας σε συνταξιοδότηση έως και 7-9 χρόνια νωρίτερα, τότε συνιστά άκρως συμφέρουσα λύση, τηρουμένου φυσικά και του χρόνου απόσβεσης, σε σχέση με την πραγματική ωφέλεια. Η εξαγορά είναι ιδιαίτερα αποδοτική για όσους πλησιάζουν τα 40 έτη ασφάλισης, καθώς τα ποσοστά αναπλήρωσης μετά τα 30 έτη είναι υψηλότερα, αυξάνοντας το τελικό ποσό της σύνταξης. Εάν η εξαγορά δεν οδηγεί σε άμεση έξοδο ή αν ο ασφαλισμένος απέχει πολύ από την 40ετία, το κόστος μπορεί να ξεπερνά το μελλοντικό οικονομικό όφελος (σε ορισμένες περιπτώσεις οδηγεί σε «ζημιά»).

• Εργαζόμενοι Συνταξιούχοι, αλλά υπό συγκεκριμένους όρους:

Η αρχική μας διαπίστωση είναι ότι πράγματι ωφελούνται όλοι οι εργαζόμενοι συνταξιούχοι από την κατάργηση της περικοπής του 30% της σύνταξης, η οποία αντικαταστάθηκε από έναν

ειδικό πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ επί των αποδοχών τους, αλλά, εάν δεν κάνουν μια προμελέτη του τι στοιχίζει φορολογικά η δημιουργία 2 πηγών εισοδήματος (από σύνταξη και εργασία), στο τέλος όλη η εισοδηματική ωφέλεια μπορεί να “εξανμισθεί” από την αμείλικτη φορολογία εισοδήματος (ιδίως εάν κάποιος υπαχθεί στο τέλος, κατά την εκκαθάριση της φορολογίας εισοδήματος, στις ανώτερες / ανώτατες φορολογικές κλίμακες).

Οι Χαμένοι

• Ελεύθεροι επαγγελματίες / αυτοαπασχολούμενοι, υπαγόμενοι σταθερά σε κατώτατες κατηγορίες:

Η επιλογή της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας ενέχει τον κίνδυνο να καθλωθεί ο ασφαλισμένος σε σημαντικά χαμηλή σύνταξη σε όρια κάτω των 500 ευρώ. Σημαντικό ρόλο για τις συντάξεις των ελεύθερων επαγγελματιών, σε σχέση με την αντιμετώπιση του ορατού κινδύνου να καταπέσει η σύνταξη σε ιδιαιτέρως χαμηλά επίπεδα, παίζει η επιλογή της 3ης ασφαλιστικής κατηγορίας που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κατηγορία-«ισορροπιστή»! Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, σημειώνεται ότι όσοι επιλέγουν να καταβάλουν τις χαμηλότερες εισφορές (1ης και 2ης κατηγορίας), η σύνταξη που θα λάβουν αντικατοπτρίζει ανταποδοτικά το 70% των εισφορών που εισέφεραν στο σύστημα για 40 χρόνια ασφάλισης, το 60,7% με 35 έτη και το 53% για σύνταξη με 30 χρόνια ασφάλισης! Είναι άλλο όμως πράγμα η πραγματική απόδοση στη μηνιαία σύνταξη και άλλο ο βαθμός ανταποδοτικότητας εν συνόλω στη σχέση εισφορών-παροχών.

• Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως ασφαλιστικού φορέα, με λίγα έτη ασφάλισης (σε κάθε περίπτωση, κάτω από 30 έτη) και χαμηλό Μ.Ο. συντάξιμων αποδοχών:

Οι ασφαλισμένοι με λιγότερα από 30 έτη

ασφάλισης θεωρούνται οι σχετικά αδικημένοι του συστήματος, καθώς δεν επωφελούνται από τα βελτιωμένα ποσοστά αναπλήρωσης που εισήγαγε ο νόμος Βρούτση (Ν. 4670/2020). Για όσους έχουν από 15 έως 30 έτη, οι συντελεστές αναπλήρωσης παρέμειναν στα χαμηλά επίπεδα του νόμου Κατρούγκαλου. Η ουσιαστική ανταμοιβή και οι «γενναίες» αυξήσεις ξεκινούν μόνο μετά τη συμπλήρωση των 30 ετών και κορυφώνονται στην 40ετία. Συνεπώς, τα χαμηλά ποσοστά αναπλήρωσης για όσους έχουν λίγα έτη ασφάλισης και εν γένει χαμηλές συντάξιμες αποδοχές οδηγούν σε συντάξεις που συχνά δεν ξεπερνούν τα 700-800 ευρώ.

• Όσοι επιλέγουν μειωμένη σύνταξη, συνοδευόμενη με λίγα έτη ασφάλισης:

Υφίστανται, πλην της χαμηλής ανταπόδοσης που επιφέρει στην ανταποδοτική σύνταξη η συγκομιδή λίγων ετών ασφάλισης, ένεκα των μειωμένων συντελεστών αναπλήρωσης, μόνιμη ισόβια «ποινή» (μείωση) στο ποσό της εθνικής σύνταξης, η οποία μπορεί να φθάσει έως και το 30% αν αποχωρήσουν πολύ νωρίτερα από το γενικό όριο των 67. Η μειωμένη σύνταξη δεν μετατρέπεται ποτέ σε πλήρη (ΠΡΟΣΟΧΗ!!), επομένως, η ζημία που μπορεί να υποστεί ο ασφαλισμένος είναι δυσχερώς επανορθώσιμη, αν όχι ανεπανόρθωτη.

• Όσοι ποντάρουν στη λήψη μεγάλης προσαύξησης με την εργασία τους μετά τη συνταξιοδότησή τους

Η προσαύξηση της σύνταξης για όσους εργάζονται μετά τη συνταξιοδότηση θεωρείται γενικά περιορισμένη, καθώς το ποσοστό αναπλήρωσης είναι χαμηλό.

Σύμφωνα με το νέο πλαίσιο του νόμου 5078/2023 και τις οδηγίες του e-ΕΦΚΑ, η προσαύξηση υπολογίζεται με συντελεστή 0,77% επί των συντάξιμων αποδοχών για κάθε έτος απασχόλησης. Στην πράξη, αυτό μεταφράζεται σε μι-

κρές μηνιαίες αυξήσεις. Για παράδειγμα, ένας συνταξιούχος με μισθό 1.000€ που εργάζεται για ένα έτος, θα λάβει προσαύξηση περίπου 7,70€ το μήνα στη σύνταξή του. Το μεγαλύτερο οικονομικό όφελος για τους εργαζόμενους συνταξιούχους σήμερα δεν είναι η προσαύξηση, αλλά η κατάργηση της περικοπής του 30% στη σύνταξη, η οποία αντικαταστάθηκε από έναν ειδικό πόρο (10% επί των αποδοχών για μισθωτούς).

Συμπερασματικώς, για να λάβει κανείς μια καλή σύνταξη από τον e-ΕΦΚΑ, δεν αρκεί να αποφύγει την πρόωρη έξοδο με μειωμένες αποδοχές, όπου η μείωση, από 6% για κάθε χρόνο και έως 30% κατ' ανώτερον στην 5ετία, αφορά μόνο στην εθνική σύνταξη, αλλά θα πρέπει να στοχεύει σε πλήρη σύνταξη, δηλαδή χωρίς πέναλτι πρόωρης εξόδου. Να έχει ομοίως επιτύχει τη διαμόρφωση ενός ικανοποιητικού (προς υψηλό) Μ.Ο συντάξιμων αποδοχών από το 2002 και μέχρι την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης συνταξιοδότησης και να έχουν συμπληρωθεί (με πραγματική εργασία ή πλασματικά έτη) 40 χρόνια ασφάλισης.